

Obsah

Předmluva	V
Úvod	VII
Seznam zkratek	XVII
Seznam obrázků	XXVII
Seznam tabulek	XXIX
Seznam boxů	XXXI
1. Co to jsou strukturální reformy?	1
1.1 Vymezení pojmu „strukturální reformy“	1
1.2 Tržní a vládní selhání	11
1.2.1 Tržní selhání a regulace ekonomických aktivit	11
1.2.2 Neúplné informace, politický proces a vládní selhání	14
Závěrečné shrnutí	17
2. Strukturální reformy a ekonomická výkonnost: analytický rámec	19
2.1 Výklad metodologie	26
2.1.1 Využití pracovního vstupu	28
2.1.2 Produktivita práce	31
2.2 Spojení mezi komponenty růstu a reformami	33
2.3 Míra exogenity a endogenity determinantů růstu	36
Závěrečné shrnutí	41
3. Strukturální reformy na dílčích trzích	43
3.1 Reformy na trzích zboží a služeb	43
3.1.1 Typy reformem	46
3.1.2 Mechanismy působení reformem	50
3.1.2.1 Alokační efektivita	51
3.1.2.2 Produkční efektivita	52
3.1.2.3 Dynamická efektivita	53
3.1.3 Empirické výsledky	55
3.2 Reformy na trzích práce	58
3.2.1 Nedokonale konkurenční model trhu práce	60

3.2.2	Evropský problém nezaměstnanosti a strukturální reformy.	65
3.2.3	Reformy jednotlivých nástrojů a institucí	69
3.2.3.1	Systém daní a dávek	69
3.2.3.2	Legislativa pro ochranu zaměstnání (EPL)	70
3.2.3.3	Aktivní politiky zaměstnanosti (ALMP)	72
3.2.3.4	Mzdová vyjednávání	73
3.2.4	Empirické výsledky analýz reforem na trzích práce	74
3.3	Znalostní ekonomika	76
3.3.1	Znalostní ekonomika a teorie růstu	78
3.3.2	Věda, výzkum a inovace	82
3.3.3	Lidský kapitál	88
3.3.4	Informační a komunikační technologie	94
3.4	Finanční trhy a růst	97
3.4.1	Funkce finančních trhů	100
3.4.2	Empirické studie o dopadu prohlubující se integrace na finančních trzích	104
3.5	Reformy v makroekonomickém modelu	105
	Závěrečné shrnutí	109
4.	Reformní komplementarity	111
4.1	Typy komplementarit.	113
4.2	Formální analýza komplementarit.	114
4.3	Praktická analýza komplementarit.	118
4.3.1	Komplementarity na trzích produktů a trzích práce.	120
4.3.1.1	Teoretické zdroje působení interakcí.	120
4.3.1.2	Empirické výsledky	122
4.3.2	Finanční trhy a komplementarity	124
4.3.3	Znalostní ekonomika a komplementarity.	125
4.3.4	Komplementarity mezi makroekonomickými politikami a strukturálními reformami.	126
4.4	Komplementarity v procesu transformace.	128
	Závěrečné shrnutí	137
5.	Politická ekonomie reforem	139
5.1	Proč je těžké reformovat	140
5.1.1	Technická nejistota.	141
5.1.2	Vliv zájmových skupin.	142
5.1.3	Sklon ke <i>statu quo</i>	143
5.1.4	Analytická myopie	143
5.1.5	Břímě reforem („zákopové války“)	144
5.1.6	Role ideologie.	145
5.2	Exogenní politicko-ekonomické aspekty reformního procesu	146
5.2.1	Výchozí podmínky	146

5.2.2	Makroekonomické podmínky	147
5.2.3	Politický systém	148
5.3	Reformní strategie	150
5.3.1	„Balíky“ reforem	150
5.3.2	Sekvenční realizace a „big boom“	151
5.3.3	Příklady reformních opatření a jejich sekvenční realizace	153
5.3.3.1	Souhrnná reformní opatření	155
5.3.3.2	Sekvenční implementace	156
5.4	Politické strategie prosazení reforem	156
5.5	Empirické výsledky	158
	Závěrečné shrnutí	160
6.	Koordinace strukturálních reforem	163
6.1	Koordinace hospodářských politik v EU	164
6.2	Proč (ne)koordinovat?	172
6.2.1	Teorie fiskálního federalismu	173
6.2.2	Důvody pro decentralizaci rozhodování	175
6.2.2.1	Politické náklady ztráty suverenity	175
6.2.2.2	Heterogenita preferencí	175
6.2.2.3	Soutěž mezi jurisdikcemi	177
6.2.2.4	Míra politické zodpovědnosti	177
6.2.3	Ekonomické důvody pro koordinaci	178
6.2.3.1	Externality	178
6.2.3.2	Výnosy z rozsahu	180
6.2.3.3	Společné veřejné statky	181
6.2.4	Politicko-ekonomické faktory	181
6.2.4.1	Leviathanské vlády	181
6.2.4.2	Zájmové skupiny	182
6.2.4.3	Politická jednání mezi zeměmi EU – „něco za něco“	183
6.2.4.4	Vztah evropských institucí a národních vlád	183
6.3	Typy koordinace a implikace pro implementaci reforem	184
6.3.1	Těsná koordinace	184
6.3.2	Volná koordinace	185
6.3.3	Strukturovaná koordinace a její účinnost	187
6.3.4	Struktura koordinačního procesu a jeho aktéři	187
6.3.5	Koordinační nástroje	188
6.3.6	Analýza reformních odvětví	190
	Závěrečné shrnutí	191
7.	Lisabonská strategie	201
7.1	Cesta z Maastrichtu do Lisabonu	201
7.2	Lisabonská strategie v prvním poločase	207
7.2.1	Obsahový základ Lisabonské strategie	208

7.2.2	Procedurální aspekty Lisabonské strategie	209
7.2.3	Lisabonské zklamání a směřování k revizi	210
7.3	Lisabonská strategie ve druhém poločase	211
7.3.1	Obsah nové Lisabonské strategie	213
7.3.2	Procedurální aspekty: základní stavební kameny nové Lisabonské strategie	214
7.3.2.1	Stanovení základního rámce pro formulaci reformních strategií	218
7.3.2.2	Formulace a aktualizace reformních strategií	219
7.3.2.3	Monitorování a hodnocení	220
7.3.3	Institucionální aktéři koordinace a jejich role	222
7.3.4	Jak efektivní je nový procedurální rámec Lisabonské strategie?	225
7.4	Lisabonská strategie a hospodářská krize	230
7.5	Budoucnost Lisabonské strategie	235
	Závěrečné shrnutí	237
8.	Strukturální aspekty asociace České republiky k EU	241
8.1	Stručná historie přístupového procesu	242
8.1.1	Eurodohody	242
8.1.2	Cesta z Kodaně do Kodaně	244
8.2	ČR a ekonomické aspekty přístupového procesu	247
8.2.1	Naplňování Evropské dohody a obchod s EU	248
8.2.2	Plnění ekonomického kodaňského kritéria a strukturální změny	252
	Závěrečné shrnutí	259
9.	Lisabonská strategie a Česká republika	269
9.1	Překážky růstu, strukturální slabiny a reformní strategie ČR	272
9.1.1	Výsledky analýzy determinantů HDP	272
9.1.2	Analýza reformních oblastí založená na strukturálních ukazatelích	282
9.2	Politicko-ekonomické aspekty reformního procesu	302
9.2.1	Postavení vlád a reformní intenzita	302
9.2.2	Koordinovaný přístup k tvorbě hospodářských politik	303
9.2.3	Kapacita a stabilita státní správy	304
9.2.4	Malá tradice tvorby analýzami podložených politik	304
9.2.5	Celkový institucionální rámec a vliv zájmových skupin	305
9.3	Politické strategie pro realizaci reforem	306
9.3.1	Rozšiřování podpory reforem	307
9.3.2	„Rozdělení a panuj“	308
9.3.3	Využití externího omezení	308

9.4	Zapojení ČR do procesu koordinace strukturálních politik v EU	309
9.4.1	Koordinace a institucionální aspekty	310
9.4.2	Koordinace a národní reformní agenda	311
	Závěrečné shrnutí	316
	Literatura	321
	Rejstřík	347